

Jurskú borovicu možno pestovať aj ako bonsaj.

Znie to ako upútavka na film, ale je to tak... jurský ihličnan Wollemi Pine® (Wollemia nobilis) zažíva svoj comeback na záhradnícku scénu. V roku 1994 našiel David Noble, pracovník Národného parku NSW v Austrálii, skupinku druhohorných ihličnanov.

Náhoda? Ťažko povedať.

Isté je, že týmto objavom zachránil tento druh pred totálnym vyhynutím.

TEXT: Martina Deriková
FOTO: Engo

Wollemi Pine®

– pozdrav od dinosaurov

Wollemia nobilis je dostupná aj na Slovensku.

V súčasnosti je niekoľko stanovišť s dospelými ihličnanmi, ich presná lokalita sa udržiava v tajnosti.

Z mladšej rastlinky dokáže vyrásť obrovský strom, ktorý si v génoch nesie spomienku na dinosaury.

Napriek tomu, že presne nemožno určiť vek Wollemie, vedci sa zhodli, že ide o najstaršiu rastlinu na svete – podľa zaradenia do čeľade Araucariaceae, ktorá existovala pred vyše 200 miliónmi rokov a do ktorej patrí aj Wollemi Pine®. Dramatické klimatické zmeny, ktoré nastali pred dvoma miliónmi rokmi, spôsobili postupné vyhynutie tohto druhu. Prečo sa zachránila malá skupinka stromov v hlbokom kaňone austrálskej prírody, zostáva predmetom ďalších výskumov.

Objavovanie

Keď v roku 1994 David Noble prechádzal v hlbokom austrálskom kaňone okolo skupinky ihličnanov Wollemi Pine®, bol prekvapený. Dovtedy nevidel stromy, ktoré by sa im podobali – so zvláštnym papraďovitým olistením, vysoké 40 metrov a s kmeňmi hrubými takmer meter. Zobral so sebou zopár vetvičiek, ktoré začal skúmať. Onedlho sa David Noble vrátil do kaňonu s ďalšími expertmi, aby potvrdili objav

rastliny, o ktorej sa predpokladalo, že vyhynula pred vyše dvoma miliónmi rokmi. Jediné známe vzorky boli fosílie staré viac ako 90 miliónov rokov. Už v decembri 1994 sa verejnosť dozvedela o unikátnom objave. Latinský názov *Wollemia nobilis* odvodili vedci od miesta objavu (národný park Wollemi) a od priezviska objaviteľa.

Wollemi Pine® – žijúci artefakt

Zaujímavosťou je, že jurský druhohorný ihličnan si okrem hlavného kmeňa vytvára ešte ďalšie, mladšie, ktoré ho nahradia v prípade, že hlavný kmeň prestane plniť svoju funkciu. Vedci sa domnievajú, že práve táto rozmnožovacia schopnosť môže byť dôvodom, prečo *Wollemia* prežila až dodnes. Od roku 1994 sa vo voľnej austrálskej prírode našlo menej ako sto dospelých stromov, najstaršie z nich majú približne 1 000 rokov. Bill Tree je najvyšší zo skupinky stromov – má 40 metrov a objem kmeňa jeden meter. Svoje meno získal po pilotovi, ktorý dokázal malý tím vedcov dopraviť

na miesto nálezu, a to aj napriek extrémne ťažkým navigačným podmienkam.

V súčasnosti rastie vo voľnej prírode menej ako sto jurských ihličnanov. Napriek kampani na jej záchranu zostáva Wollemi Pine® jedným z najohrozenejších rastlinných druhov, preto presná lokalita jej výskytu zostáva utajená.

Ako a kde?

Ak chcete mať vo svojej záhrade prehistorickú rastlinu, ktorá vo svojich génoch pamätá na dobu, keď sa po zemi prechádzali dinosaury, stačí, ak si zaobstaráte mladú rastlinku s názvom Wollemi Pine®. V tomto roku bude tento ihličnan voľne dostupný a všetky výťažky z jeho predaja budú venované na jeho ochranu. Keď sa *Wollemia* ocitne v parkoch a záhradách, je to záruka, že nevyhynie. Viac informácií nájdete na stránke www.wollemipine.sk. V prípade záujmu sa tu môžete písomne zaregistrovať do klubu priateľov Wollemi Pine®.

Zvláštnosťou tohto ihličnana je, že z neho neopadávajú len šišky, ale celé vetvičky.

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA:

Druhohorný ihličnan *Wollemia nobilis* patrí do čeľade Araucariaceae, ktorá existovala pred 200 miliónmi rokov v čase dinosaurov. Vo voľnej prírode rastie do výšky až 40 metrov, pričom priemer kmeňa môže byť aj jeden meter. Jurský strom si vytvára vedľajšie kmene, ktoré môžu nahradiť hlavný kmeň v prípade, že začne hynúť. Kôra tohto ihličnana je odlišná od tradičných ihličnanov – má nezvyčajný tvar čokoládových guľôčok. Ďalším unikátom je papraďovité tmavozelené vetvenie. *Wollemia* je mimoriadne prispôsobivá – znesie teploty v rozmedzí od –5 až do –10 °C. Navyše je vhodná aj ako dekorácia v interiéroch, pretože jej stačí aj slabé slnečné svetlo. Môže sa dožiť viac ako 1 000 rokov.

Plantáž s Wollemi Pine®

